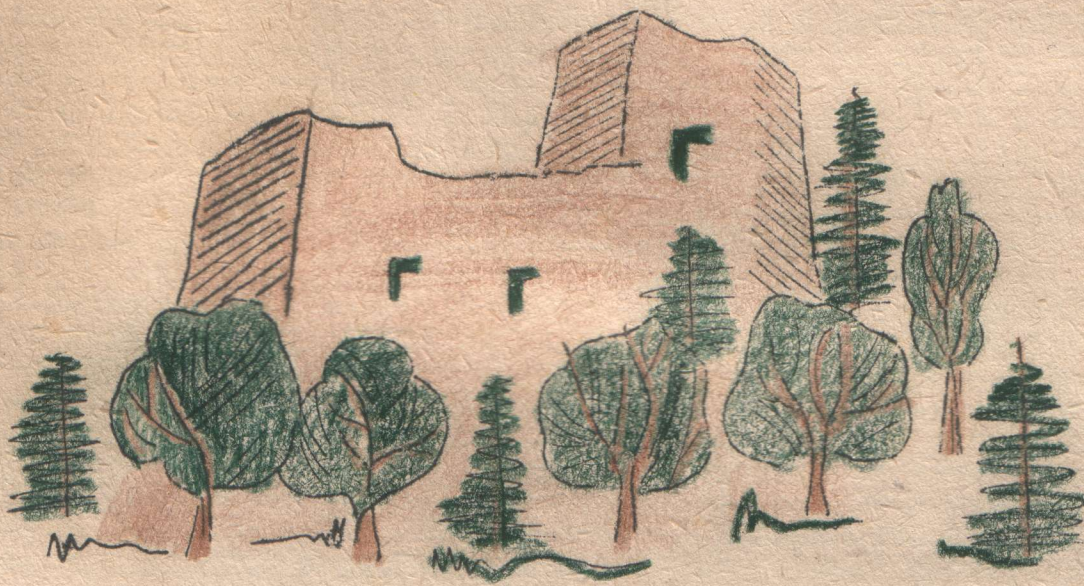

FRYMBURSKÉ OZVĚNY

číslo 1.

ČERVENEC 1976

VYDÁVÁ MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR V NOVÉM HRÁDKU

Vážení přátelé !

Dnes se Vám dostává do rukou první číslo tohoto časopisu. Chtěli bychom Vás v něm pravidelně seznamovat s historií našeho městečka, s jeho současným životem i s výhledy do budoucna.

V pravidelných rubrikách budete informováni o kultuře, sportu i o práci složek Národní fronty.

Chcete-li, aby náš časopis byl co nejzajímavější, nenechte vše jen na redakční radě, ale přispějte i Vy svými články nebo radami.

Jistě nejoblíbenější budou zajímavé příhody, vzpomínky z doby dávno i nedávno minulé, které mají vztah k naší obci. Také rádi přijmeme články obsahující oprávněnou kritiku.

Z počátku chceme vydávat časopis čtvrtletně, ale bude-li dostatek příspěvků mohl by vycházet měsíčně spolu s programem kina, kulturních a sportovních akcí.

A teď jen záleží na nás všech, zda bude časopis zajímavý, zda bude moci vycházet čtvrtletně nebo třeba i měsíčně.

Z historie Nového Hrádku.

Jak prozrazuje již název, vznikl Nový Hrádek v podhradí kdysi mocného hradu Frymburku, který byl postaven snad někdy ve 13. století. Prvním známým majitelem hradu byl roku 1354 Matyáš z Frymburku. Po něm se v držení hradu vystřídali Čeněk z Lipé, doložený r. 1362 a roku 1364 Alžběta z Lipé, vdova po mocném Jindřichu z Lipé a r. 1366 Jan z Lichtenburka. O rok později, v době kdy Frymburk patřil Hynkoviči Hajmanovi z Dubé a z Náchoda stál v podhradí již kostel sv. Petra a Pavla, v té době již na místě dnešního Nového Hrádku existovala osada.

Hynek Hejman z Dubé a z Náchoda prodal r. 1367 Náchod kněžně Anežce Scídnické a usídlil se na hradě Frymburku. V postupní smlouvě, kterou r. 1368 uzavřeli bratři z Dubé, se mluví výslovně o Frymburku a vesnicích k němu patřících, Nový Hrádek či ona osada s kostelem nebyla tedy tehdy ještě městečkem. Roku 1369 známe již jméno této osady. Jmenovala se Hrádek a byla pravděpodobně správním střediskem celého frymburského panství, v jehož držení se zatím vystřídali Štěpán a Jan z Dobrušky, Jan /Opočenský/ z Frymburka, Jan Městecký z Opočna a konečně znovu pán z Dubé. Jiří z Dubé potvrdil na

Frymburku dokonce městu Dobrušce udělení městského práva magdeburského. Pak získal Frymburk i s Opočnem Valečovský z Valečova, věrný stoupenec kalicha.

Šnad proto vytáhl proti Frymburku vojensky katolický pán Aleš ze Sternberka roku 1432.

Pak již zprávy o Frymburku nejsou tak časté. Víme, že v sobotu 27. 8. 1513 nařídil tehdejší krajský hejtman Jan Černčický z Kácova, aby Andělové z Rohovce, kteří obdrželi Frymburk, osadili hrad i cesty a byli připraveni odrazit útok nepřátel. Tehdy se osvědčil hrad Frymburk naposledy jako nedobytná pevnost.

Brzy na to prodali Andělové z Rohovce Frymburk Trčkům z Lípy a ti jej připojili k opočenskému panství, k němuž pak patřil Frymburk i s Novým Hrádkem až do roku 1848. V roce 1537 připomíná se v zemských deskách Frymburk po první s "Hrádkem městečkem". Dokonce bylo zapsáno, že pod Hrádkem jsou železné hamry, v nichž se zpracovává železo. Hrad Frymburk sloužil tehdy jako letní sídlo opočenské vrchnosti, která se tam uchovala zejména "v čas rány morové pro zdravé povětří". Ještě roku 1547 byl Frymburk hradem s dvorem poplužním, ale r. 1598 bylo o něm zapsáno, že to je "hrad, ve kterém na ten čas žádné nebydlí." Několik útoků vzbouřených poddaných a útoků Švédů za třicetileté války dokonaly dílo. Při konfiskaci opočenského panství byl Frymburk r. 1634 zapsán jako "hrad zbořený."

Za to se počal vzrůmat Nový Hrádek. Dne 16.5.1646 tu byla otevřena pec na tavení železné rudy. V roce 1654 bylo zaznamenáno, že v městečku Hrádku žije 10 sedláků, jeden z nich byl ještě panským myslivcem, pak 6 zahradníků - z nich byl 1 švec, 2 tkalci a 1 krejčí a 6 chalupníků, z nichž byli 2 havíři, 1 kovář, pekař a řezník. Frymburk však v té době byl již zbořen a městečko Hrádek přestalo být střediskem celého panství. Jeho význam rychle klesal, zvláště, když byl skoro odříznut od okolního světa. V 18. století usilovali Colloredové o povýšení Hrádku na město a listinou, která se však nedochovala ani v originále, ani v opise, byl prý městečku Hrádku udělen znak - pestrá kytice v černé váze ve stříbrném poli. V roce 1769 byla v Hrádku již škola a v katastru r. 1790 se objevuje název Nový Hrádek.

Při sčítání obyvatelstva v r. 1833 bylo v Novém Hrádku napočteno 212 domů s 1238 obyvateli. V městě bylo zaměstnáno 204/!/řemeslníků mistrů, tovaryšů a učedníků. Minulé století však postihl Nový Hrádek mnohokrát zhoubný požár.

Dne 9.5. 1843 shořelo 45 stavení, žářem se rozlily i zvony, škoda činila 65.000 zl.. V roce 1870 byla v Novém Hrádku zřízena pošta a v r. 1871 založen záloženský spolek. Dne 6.9.1880 zničil však požár 26 stavení a v roce 1881 byl proto v Novém Hrádku založen spolek dobrovolných hasičů. O dva roky později postihl městečko dne 2.6.1883 nový zhoubný požár, tentokrát však shořelo 13 domů. V roce 1887 si v Novém Hrádku postavili novou školu, v roce 1892 byla zřízena silnice do Dobrušky a r. 1904 zaveden do N.Hrádku telegraf. V letech 1909-1912 se postavil vodovod, roku 1912 byl zaveden telefon a v roce 1919 dosáhlo městečko povolení zřídit si měšťanskou školu a ta tedy byla v roce 1921 postavena. V roce 1924 byla obec elektrifikována.

To byl první krátký pohled do historie našeho městečka ocitovaný ze zpravodaje ONV v Náchodě z roku 1973.

Společenská kronika :

Nejstarší občankou našeho městečka je

paní Marie L e p š o v á , nar. 25.4. 1884

nejstarší občan je

pan Josef H r o m á d k o , nar. 24.12.1885

V první polovině letošního roku oslavili a oslaví svá významná výročí narození tito naši občané :

Antonín Drašnar	nar. 26.1. 1886	čp. 287
Jan Kubeček	nar. 24.6. 1886	čp. 123
Marie Světlíková	nar. 5.6. 1887	čp. Krahulčí
Marie Příbylová	nar. 18.6. 1887	čp. 107
Pavčina Krbalová	nar. 5.6. 1889	čp. 59
Jan Andrš	nar. 27.6. 1890	čp. 237
Karel Hejda	nar. 28.1. 1892	čp. 2
Alois Verner	nar. 12.3.1892	čp. 292
Božena Ježková	nar. 23.1. 1894	čp. 151
Marie Benešová	nar. 14.2. 1894	čp. 1
František Umlauf	nar. 24.5. 1895	čp. 148
Karel Teichman	nar. 19.4. 1896	čp. 273
Marie Lepšová	nar. 29.6. 1896	čp. 195

Všem jim blahopřejeme a přejeme hodně zdraví do dalších let.

Vítáme do života narozené děti v první polovině letošního roku :

Ilonku Balcarovou nar. 24.1. 1976	čp. 171
Robertu Soviše nar. 26.2. 1976	čp. 218
Jana Říhu nar. 15.6. 1976	čp. 96

V letošním roce byly na našem MNV uzavřeny tyto sňatky :

Josef Ther a Alena Farová Police nad Metují

Josef Zázvorka a Hana Benešová , Borová

Josef B e k a Blažena Vitiková , Meziměstí

Jaroslav Vondřejc a Helena Menyheliová , Nový Hrádek

Jiří Trojan a Klára Miklošová , Nové Město

Všem snoubencům blahopřejeme.

Loučíme se se zemřelými spoluobčany :

Janem Čtvrtečkou ze Rzů

Marií Grimovou z Dolů

Marií Světlíkovou /Fučíkova ul./

Annou Drašnarovou z Panského mlýna

Výstavba v Novém Hrádku.

Poslední léta byla pro Nový Hrádek charakterizována vzestupem bytové i občanské výstavby.

V páté pětiletce byly dány do užívání bytové jednotky v Náchodské ulici v počtu 12 bytů. Investorem byl Státní Statek. Na rozvoji bytové výstavby se značně podílelo i výrobní družstvo Velorex. Tímto družstvem bylo vystavěno 6 bytů v Náchodské ulici a byla započata stavba dalších 6ti bytovek na Roubalově kopci, v místech, kde je do budoucna počítáno s výstavbou široké moderní komunikace ústící do náměstí v prostoru bývalé restaurace u Tošovských.

Výrobní družstvo Kovodružstvo se podílelo především na rekonstrukci bytových jednotek přesto, že provádělo rekonstrukci a modernizaci svých závodů v Novém Hrádku.

V individuální bytové výstavbě byly zahájeny a nebo uvedeny do používání rodinné domky v Kleinově ulici a v budoucí ulici u sokolovny a zahájena výstavba sídliště rodinných domků pod Šibeníkem v dnešní Pionýrské ulici, z nichž v současné době je většina již obydlena a další výstavba pokračuje. Zároveň s touto výstavbou byla prováděna výstavba moderního osvětlení, úprava vozovky a byly položeny obrubníky. Po dokončení chodníků bude tato část našeho městečka dobře reprezentovat naši práci a bude naší chloubou.

Na úseku distribuce byl dokončen objekt restaurace a nákupního střediska. V prodejně kromě velkého výběru potravin je zajištěn prodej různého sortimentu průmyslového zboží, což má velký význam pro místní i okolní spotřebitele. Zde přes velkou spokojenost nutno podotknout, že prodejní plochy pro tak bohatý výběr jsou malé, aby si každý mohl pohodlně zboží prohlédnout a vybrat.

Velkým dílem byla výstavba širokoúhlého kina, které bylo uvedeno do provozu v listopadu 1974. Toto dílo, na něž můžeme být právem hrdí si vyžádalo nemálo úsilí a volného času mnoha našich spoluobčanů. Vyjádřením obětavosti a nadšení pro toto dílo bylo umístění pískovcového znaku našeho městečka ve vstupní hale. Tato budova slouží především svému účelu, ale též jiným kulturně společenským a slavnostním akcím.

Letos byla zahájena výstavba automatické telefonní ústředny pro 400 účastníků. Stavba je součástí automatizace telefonního uzlu Náchod i Hradec Králové. Do provozu bude uvedena v roce 1977.

V měsíci květnu byla dána do provozu nová benzinová čerpací stanice v Náchodské ulici. Ve stanici byl rozšířen sortiment benzinů a zaveden prodej nafty. Přemístěním čerpací stanice z náměstí byl vyřešen požadavek Státního ústavu pro rekonstrukci památkových měst a objektů. Neméně významnými akcemi poslední pětiletky byly vodovodní a kanalizační sítě. Tyto byly provedeny včetně uličních vpustí v Pionýrské ulici. Pod Šibeníkem až po Kopeckého ulici byla položena nová vodovodní větev. V ulici Kopeckého byla provedena kanalizační stoka. Dále byla kanalizační stoka položena na spoje v Náchodské ulici. Prodloužení vodovodní větve bylo provedeno v Rokolské ulici. Zde se také plánuje zatrubení vodoteče až po most u Burketů. Je plánováno dokončení ještě v tomto roce.

Práce na těchto inženýrských sítích si vyžádaly velkého úsilí, přestože nejsou nikde na první pohled vidět, ale nezbytně slouží nám všem.

Ulice Fučíkova doznala také značných změn. Byla zbezprašněna vozovka s asfaltovým povrchem. Provedeno moderní osvětlení, oprava chodníků. V zeleném pásu mezi chodníkem a vozovkou se připravují parkové úpravy. Celkovému vzhledu této ulice přispělo i oplocení školní zahrady včetně vybudování zásobníku na odpadky. Tato ulice již nyní patří mezi nejhezčí část Nového Hrádku.

K pěknému vzhledu náměstí přispívá vzorně udržovaný park s růžemi a parčík ve středu náměstí v němž jsou umístěny morový sloup a pomník postavený obětem světové války.

Velmi vkusná je i parková úprava v okolí kina. Pro další zkrášlení vzhledu našeho městečka přispěje osazení nové turistické mapy okolí Nového Hrádku s vhodnými úpravami na náměstí a vybudování parkového prostranství v okolí budovy MNV.

Na úseku služeb byla na náměstí zřízena sběrna oděvů pro čistírnu a zavedeno sklenářství, kde kromě zasklívání oken je prováděno zasklívání obrazů a do budoucna se uvažuje i o provádění rámování obrazů.

Všem, kteří se podíleli na výstavbě, úpravách veřejných prostranství, parků a rovněž těm, kteří akce všestranně podporovali a tím přispěli k uskutečňování vytčených cílů patří ze strany MNV vřelý dík.

V příštích vydáních našeho časopisu budeme Vás podrobně informovat o jednotlivých akcích.

Širokoúhlé KINO Nový hráček informuje :

V socialistické soutěži kin " O nejlepší návštěvnost na filmech sovětské produkce v období od 1.4. 75 do 31.3. 1976 získalo naše kino Čestné uznání za 5. místo ve Východočeském kraji.

Dále jsme získali Čestné uznání za aktivní práci s angažovaným filmem před XV. sjezdem KSČ od ONV a OOR v Náchodě.

V letních měsících připravuje naše kino tyto filmy :

Hudba kolonád - dvanáct karlovarských sezon - český barevný film.

Severní rapsodie - sovětská barevná širokoúhlá hudební veselohra o splněném snu

Čtyři sluhové a čtyři mušketyři - francouzská komedie, hudební parafráze na román A. Dumase

Sny lásky - maďarský širokoúhlý barevný velkořím o životě F. Liszta

Z českých mlýnů - veselé příběhy pana otce Kaliby na pražské Jubilejní výstavě

Zlatá Marie a Modrý Bello - kreslený muzikál NSR na pohádkové motivy

Podivný agent - rumunský barevný špionážní film o muži, který dal v sázku svoji čest

Dívka ze západu - americký barevný film

Tak láska začíná - český barevný film vypráví s humorem o lásce, životě a svízelných mladých lidech

Podivné dědictví - italský barevný širokoúhlý western pro dobrou zábavu

Dvojitý svět hotelu Pacifik - barevné československé psychologické drama podle románu E. Weccella Zkletá revíry .

Dva zločiny - barevný film NDR

Lodník na Dunaji - maďarský barevný film podle románu J. Verne

Běží, běží po předměstí - francouzská barevná veselohra

Romance za korunu - český hudební film o první lásce s našimi nejznámějšími hvězdami popmuzik

Apartma v hotelu Plaza - americká barevná veselohra

Bouřlivé víno - premiéra českého barevného širokoúhlého filmu, humorně laděný příběh o víně, lásce a mnohém jiném

Početilost mocných - další francouzská populární komedie

Klíčem je strach - anglický širokoúhlý film, česky mluvený, dobrodružství na hranici života a smrti

Plavecký mariáš - český film pro pamětníky podle námětu J. Morávka

Anna sestra Jany - nová česká filmová komedie o první lásce a poslední Spartakiádě

Klabzubova jedenáctka - starší česká veselohra podle románu E. Basse

Kamouraska - kanadská barevná romance o lásce, která se nedala spoutat

Motýlek - americký širokoúhlý film, který nenechá nikoho klidným

Dětské filmy :

Kapka v moři - barevný sovětský film o chlapci, který opravdu
neuměl pískat

Pohádky tisíce a jedné noci - režizer Karel Zeman dětem

Sirius - drama chlapce - český barevný film

Poklady ztroskotaných lodí - kolotoč pohádek a dobrodružství

Změna programu vyhrazena. Vstupenky možno objednat telefonicky
na čísle 33 Nový Hrádek Pokladna otevřena 1/2 hodiny před předsta-
vením. Do kina přicházejte včas, jinak budete do hlediště uvedeni až
po promítnutí týdeníku.

Červenec 1976 - redakční rada : Dismanová Milada, Hlaváček Jiří,
Disman Karel, Svatoňová Hana